

KOMORNÍ LISTY

časopis soudních exekutorů

Časopis je zapsán do Seznamu recenzovaných
neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

I/2022
14. ročník

ROZHOVOR
S JUDr. PAVLEM
BLAŽKEM

ČLÁNKY

JUDIKATURA

Z HISTORIE

ZPRÁVY Z KOMORY
Finanční pomoc Ukrajině

vydává Exekutorská komora
České republiky

OBSAH

ROZHOVOR	7	Rozhovor s JUDr. Pavlem Blažkem, ministrem spravedlnosti
ČLÁNKY	10	Uložení povinnosti povinnému vyklidit vydraženou nemovitou věc dle § 336j odst. 4 o. s. ř. v případě dražby minoritního spoluvlastnického podílu na nemovité věci JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.
	16	Stává se doložka „ <i>sine obligo</i> “ zbytečnou? JUDr. Jan Nemanský
	22	Směnka a exekuční řízení Vybrané dílčí problémy JUDr. Katarína Maisnerová
	27	K nové právní úpravě tzv. chráněného účtu JUDr. Renáta Šínová, Ph.D.
JUDIKATURA	34	Z judikatury Ústavního soudu rubriku připravila JUDr. Lenka Pekařová
	36	Judikatura v exekučních věcech rubriku připravil Mgr. David Hozman
Z HISTORIE	47	Stalo se ... JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
ZPRÁVY Z KOMORY	50	Z jednání prezidia EK ČR Mgr. Petr Prokop Ustohal
	52	Finanční pomoc Ukrajině

K POVINNOSTI OPRÁVNĚNÉHO PŘEDLOŽIT SMĚNKU V EXEKUČNÍM ŘÍZENÍ

JUDr. Katarína Maisnerová

Fakulta právnická ZČU, doktorandka
advokátka

Úvodem

Pohledávky, s nimiž je spojena existence směnky, jsou nezřídka předmětem vymáhání prostřednictvím soudního exekutora. Směnka jako cenný papír je hojně využívána a v otázce vymáhání narážíme na řadu otázek. Jen příkladmo: není spolehlivě prejudikován mechanismus, jakým má soudní exekutor postupovat v případě, že dlužník plně uhradí vymáhaný dluh a chce směnku po oprávněném zpět. Stejně tak otázka postupu při nalezení směnky u povinného, nebo chce-li povinný nabídnout směnku takzvanou jistotu. Vedle tohoto vyvstala otázka, zda je nezbytné k návrhu na nařízení exekuce (příkladmo směnečného platebního rozkazu) připojit také směnku (její originál či kopii). Ve svém příspěvku se této otázce budu podrobněji věnovat a pokusím se ji zodpovědět.

1. Směnka obecně

1.1 Definice

Směnka obecně podléhá právnímu režimu jednak podle občanského zákoníku a ZSS¹, který je vůči občanskému zákoníku *lex specialis*. Práva a povinnosti ze směnečných vztahů jsou definovány výslovně a výhradně směnečnou listinou a zápisy, doložkami či poznámkami na ní uvedenými, což činí ze směnky dokonalý cenný papír.

Náš právní řád absentuje konkrétní legální definici, a tak je ponechána právní nauce a doktríně. „Zákonná úprava funkcí směnky vůbec neexistuje. Není to ani otázka směnky jako listinného cenného papíru, když ani směnečné právo takové otázky vůbec neřeší a žádné platební ani zajišťovací směnky nezná. Funkce konkrétní směnky

¹ Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový.

je důsledkem dohody určitých osob o tom, že v jejich vztazích bude směnka určitým způsobem fungovat.“²

„Směnka je v právní teorii obvykle definována jako dlužnický dokonalý cenný papír, jímž za předpokladu splnění přísných formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesporný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku.“³

1.2 Abstraktnost

Za podstatný znak směnky je třeba považovat její abstraktnost. Závazkem abstraktním je třeba chápat takový závazek, jehož právní důvod není pro samotnou existenci právního směnečného vztahu podstatný, tudíž ze směnky pak nevyplývá kauza směnečného závazku.⁴ V reálném životě se tedy stane to, že jsou-li splněny zákonem předpokládané formální požadavky, vznikne ze směnky plnohodnotný směnečný závazek. Pochopitelně nelze přehlédnout, že vystavení směnky samo o sobě vždy vychází buď z nějaké potřeby, nebo se opírá o konkrétní důvod, ovšem to nejsou okolnosti, které mají vliv na existenci směnečného závazku. Tak se projevuje abstraktnost závazku v praxi.

1.3 Akcesorita

Směnečný závazek není akcesorický vůči jinému závazku, a je tak oddělen od závazku, který byl primárním původcem a předcházet jeho vzniku. To platí bez dalšího i pro směnky zajišťovací, které slouží k zajišťování pohledávek.⁵ „Směnka, lhotejno v jaké funkci, stojí ve vztahu k jiným závazkům vždy v postavení zcela samostatného, na souvisejícím obecném závazku zcela nezávislého, závazku.“⁶ Směnka je takzvaně oběžným cenným papírem.⁷ Směnka tak může i opakovaně měnit majitele. Na rozdíl od § 1882 odst. 1 obč. zákoníku, kdy se postoupení pohledávky stává vůči dlužníku účinným až notifikací, v případě převodu směnky nemá ani převodce, ani nabyvatel vůči dlužníku nostrifikační povinnost.⁸ Majitel směnky má plné právo směnku při její splatnosti předložit dlužníku⁹ k placení a legitimovat se jako řádný

majitel směnky.¹⁰ Směnka je také považována za takzvaně upomínací cenný papír¹¹, v některých pramenech je označována jako cenný papír prezentační¹².

Směnečná práva a povinnosti jsou nedílně spojeny se směnečnou listinou. Směnečná práva a povinnosti jsou zcela inkorporovány do směnečné listiny a zcela sdílí i její osud, tedy s ní vznikají i zanikají.

1.4 Nespornost závazku

Nespornost závazku je dalším typickým znakem směnky, který souvisí s jeho formálností. Směnka je vysoce formální cenný papír, který s ohledem na svou převoditelnost musí být naprosto určitý a nevyvolávající jakoukoliv pochybnost o právech a povinnostech s ním spojených.¹³ Jedinou skutečnost, kterou majitel směnky prokazuje, je skutečnost, že je vlastníkem směnky¹⁴.

2. Směnka a exekuční návrh

2.1 Exekuční návrh

Exekuční řízení ze zákona je zahájeno dnem, kdy návrh byl doručen soudnímu exekutorovi¹⁵. Dispoziční právo s návrhem má zásadně oprávněný, který je k podání návrhu aktivně legitimován.

Z jeho ustanovení výslovně neplyne povinnost oprávněného přiložit směnku k exekučnímu návrhu, kdy exekučním titulem může být směnečný platební rozkaz, rozhodčí nález apod. Ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu výslovně stanoví: „Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.“

2.2 K povinnosti předložit směnku k uplatnění práv v řízení obecně

Z dikce § 514 obč. zák. plyne, že „cenný papír je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po

² Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 5 Cmo 5/2008, publikovaný v *Soudní rozhledy*, 2008, č. 12, s. 456.

³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2008, sp. zn. 29 Odo 1141/2006. In: CODEXIS [právní informační systém].

⁴ KOTÁSEK, J. Směnka a její kauza. *Právní rozhledy*, 1997, č. 12, s. 615.

⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 5. 1998, sp. zn. 5 Cmo 14/97. *Soudní rozhledy*, 1999, č. 2, s. 54.

⁶ KOVAŘÍK, Z. *Směnka jako zajištění*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 8.

⁷ KOTÁSEK, J. *Zákon směnečný a šekový. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 212.

⁸ KOVAŘÍK, Z. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 190.

⁹ Pokud se jedná o domicilovanou (umístěnou) směnku, tak třetí osobě (domicilátovi, umístěnci). K tomu srov. KOVAŘÍK, Z. Platební místo směnky lokalizované k jejímu majiteli. *Právní rozhledy*, 2007,

č. 8, s. 281–288. Chalupa v této souvislosti správně poznamenává, že vztah mezi směnečným dlužníkem a umístěncem není vztahem směnečněprávním: tyto osoby jsou v postavení příkazce a příkazníka (§ 2430 an. obč. zák.). K tomu srov. CHALUPA, R. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde, 2008, s. 68. DOBEŠ, M. *Směnečné spory*. Brno, 2018. Disertační práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra občanského práva. Vedoucí práce JUDr. Radim Chalupa, Ph.D.

¹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2031/2011. In: CODEXIS [právní informační systém].

¹¹ KOVAŘÍK, Z. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 189.

¹² RANDA, A. O cenných papírech, obzvláště skripturních obligacích. *Právník*, 1889, č. 1, s. 6.

¹³ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 2. 1999, sp. zn. 9 Cmo 504/1998. In: CODEXIS [právní informační systém].

¹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2031/2011. In: CODEXIS [právní informační systém].

¹⁵ § 35 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb.

vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést“.

Společný skutkový základ pro uplatnění práv ze směnky představují skutečnosti, ze kterých vyplývá, že žalobce je ze sporné směnky oprávněný (má právo požadovat plnění na směnku) a žalovaný je z této směnky zavázaný (je povinen na směnku plnit¹⁶).

Pokud hovoříme o sporech o zaplacení směnky obecně, pak platí, že žalobce, pokud chce v řízení uspět, musí směnku v řízení předložit.

Obvykle se totiž rozhodné skutečnosti zpravidla podávají již z obsahu směnky¹⁷.

Originál směnky je třeba doručit soudu a ten ji uloží do soudní úschovy. Tento postup vyplývá z procesních předpisů, ale smysl a účel této úpravy tkví v právu hmotném. Směnečný dlužník není totiž povinen směnku zaplatit, pokud mu ji údajný majitel směnky nemůže předat (§ 38 odst. 1 a § 39 odst. 1 ZSŠ). Majitel směnky tedy v podstatě prokáže svou schopnost předat směnku dlužníku tím, že ji předloží soudu.

Tento postup je praxí dobře akceptován, co se týče řízení nalézacího. Judikatura dovodila, že za jistých specifických okolností lze od formálního požadavku, aby ten, kdo právo uplatňuje, k němu také směnku doložil, upustit: „Jde-li o řešení otázky splnění povinnosti předložit prvopis směnky soudu, pak z výše uvedeného plyne, že není-li mezi předkladatelem směnky (zde soudním exekutorem v řízení vedeném pod sp. zn. 3 Cm 162/2004) a správcem konkursní podstaty směnečného věřitele spor o to, kdo je oprávněn se směnkou nakládat (existenci takového sporu lze dovodit například je-li podána žaloba o vyloučení směnky ze soupisu majetku konkursní podstaty), lze zásadně považovat tuto povinnost za splněnou i ve vztahu k žalobě podané správcem konkursní podstaty, a to bez ohledu na skutečnost, že prvopis směnky byl (témuž) soudu doložen v jiném řízení osobou od správce konkursní podstaty odlišnou.“¹⁸ Sluší se však poznamenat, že se jedná o případy v minoritní míře.

2.3 K povinnosti předložit směnku v řízení exekucním

Shora uvedené se uplatňuje toliko v řízení nalézacím. Řízení vykonávací (exekucní) je od nalézacího odděleno.

2.3.1 K povinnosti majitele směnky předložit směnku v řízení exekucním

Exekucní řád nestanoví žádná speciální pravidla v případě, že exekucním titulem je směnečný platební rozkaz. Ani z exekucního řádu, případně občanského soudního řádu výslovně neplyne, že by byl majitel povinnosti mít směnku zproštěn. Za zcela legitimní tedy považuji názor, že shora uvedená povinnost nezaniká.

Povinnost předložit směnku i v řízení exekucním dovozuji tedy z obecné úpravy (blíže kapitola 2.2).

Tvrdím tedy, že povinnost majitele směnky mít směnku ve svém držení, platí i pro řízení exekucní a ani v tomto řízení nemá povinný povinnost směnku zaplatit, pokud mu ji nemůže oprávněný předat. Toto právo směnečného dlužníka nezaniká tím, že oprávněný disponuje vykonatelným exekucním titulem vydaným na základě předmětné směnky. Vyjma části o nákladech řízení totiž takový exekucní titul, jímž je směnečný žalovaný zavázán zaplatit žalobci směnku, není rozhodnutím konstitutivním, které zakládá práva a povinnosti, ale rozhodnutím deklaratorním. Tento svůj názor dále opírám o skutečnost, že pokud oprávněný v řízení směnkou nedisponuje a nemá ji, jedná se o důvod, pro který je možno exekuci zastavit podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.¹⁹

2.3.2 K povinnosti předložit směnku při podání exekucního návrhu

Obecná praxe soudů při nařizování exekuce pohledávek plynoucích ze směnky však rozhodně není taková, že by ke každému exekucnímu titulu plynoucímu ze směnečného sporu byla směnka oprávněnými dokládána a exekutory, potažmo exekucními soudy vyžadována. Obecně je v praxi zažitý nesprávný usus, že samotný exekucní titul automaticky nahrazuje směnku a je rozhodnutím sui generis. Stejně tak je zcela raritní situace, kdy by dlužník v rámci exekucního řízení požadoval po zaplacení od oprávněného směnku. Pokud by směnka byla samostatným exekucním titulem, nebo pokud by exekucní řád výslovně stanovil, že ke směnečnému platebnímu rozkazu je také třeba připojit originál směnky, pak by se otázka částečně vyřešila²⁰. Je třeba si uvědomit, že výsledkem směnečného sporu není vždy pouze směnečný platební rozkaz. Může se jednat například o rozhodčí nález či jiný titul.

¹⁶ CHALUPA, R. In: LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský soudní řád (§ 1 až 2501). Řízení sporné. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 861. CHALUPA, R. Vybrané otázky důkazního břemene v řízení o zaplacení směnečného nároku. *Bulletin advokacie*, 2015, č. 12, s. 26.

¹⁷ KOVAŘÍK, Z. Uplatňování práv v souvislosti se směnkami a šeky v soudním řízení. *Bulletin advokacie*, 2000, č. 10, s. 11–21.

¹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 328/2009 ze dne 31. 5. 2011.

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu 20 Cdo 2013/2019 ze dne 12. 6. 2019.

²⁰ Poznávám, že by bylo také třeba vyřešit otázku, zda tato směnka bude uložena v úschově u soudního exekutora, či exekucního soudu v průběhu celého řízení.

Dokud existuje jasně vymezená linie mezi vykonávacím a nalézacím řízením, pak je na soudním exekutorovi, potažmo exekučním soudu, aby podrobil kontrole, zda k exekučnímu titulu jsou přiloženy příslušné listiny. Primárně soudní exekutor do řízení nalézacího nezasahuje.

K prolamování hranice mezi řízením vykonávacím a nalézacím však v praxi, byť výjimečně, dochází. V této souvislosti nelze nezmínit rozhodnutí Nejvyššího soudu, kde dokonce vyjádřil názor, že „... je-li třeba v obecné rovině připustit, že v souvislosti s porušením základního principu ochrany zaměstnance v pracovněprávním vztahu a s ohledem na další specifické a povahou mimořádné okolnosti případu (které musí být jednoznačně vylíčeny a řádně prokázány) lze výjimečně připuštění kauzálních směnečných námitek až v exekučním řízení zvažovat.“²¹

Pokud tedy připustíme, že by součástí rozhodování soudního exekutora a souvisejících listin teoreticky mohlo být i kauzální posouzení směnečných námitek, pak linie mezi řízením nalézacím a vykonávacím mizí.

Ovšem v momentě, kdy se hranice mezi nalézacím a vykonávacím řízením začnou stírat nebo začnou být neostře, ocitá se soudní exekutor v prostoru i částečně nalézacího řízení, který ovšem obtížně koresponduje s rozsahem jeho zákonného pověření²².

2.3.3 Prokazování převodu směnky a aktivní legitimace k podání exekučního návrhu

Zabývá-li se v tomto příspěvku otázkou, zda je zde povinnost oprávněného přiložit k návrhu na nařízení exekuce směnku, pak nelze bez dalšího pominout oblast, ve které se objevily aplikační problémy. Pokud dojde k postoupení směnečné pohledávky poté, co byl vydán například směnečný platební rozkaz, pak nový věřitel, rozhodne-li se svou pohledávku vymáhat exekučně, musí prokázat, že na něj přešlo nebo bylo převedeno právo plynoucí ze směnečného platebního rozkazu.

Dle ustanovení § 256 o. s. ř. a § 36 odst. 3 a 4 exekučního řádu lze přechod nebo převod práva prokázat jen listinou vydanou anebo ověřenou státním orgánem nebo notářem, pokud nevyplývá přímo z právního předpisu.

Pokud jsem shora uvedla, že praxe přinesla aplikační problémy, tak se jedná v první řadě o problém formálního osvědčení převodu nebo přechodu práva, ale také o otázku, zda, zjednodušeně řečeno, exekuční titul takzvaně převáží nad směnkou.

2.3.3.1 Pohled Nejvyššího soudu

Optikou judikatury Nejvyššího soudu oprávněný v exekučním řízení prokáže svou aktivní legitimaci vlastnictvím směnky, byl-li její převod úředně ověřen. Danou problematikou se zabýval například v případě, kdy se nařízení exekuce domáhal věřitel, který doložil nepřetržitou řadu indosamentů na směnce na řad. Soud prvního stupně i soud odvolací vyslovily shodně názor, že u čl. I. § 11 odst. 1 a § 16 odst. ZSŠ dává prostor pro tvrzení, že přechod práv byl pro účely řízení spolehlivě osvědčen.

Nejvyšší soud v tomto případě se s tímto názorem neztožnil. Zaujal stanovisko, že v souladu s čl. I. § 14 odst. 1 ZSŠ se indosací sice převádějí veškerá práva ze směnky, ovšem z platných právních předpisů přímo neplyne, že by stejný osud stíhal automaticky i práva vyplývající ze směnečného platebního rozkazu. Tedy rubopisováním bez dalšího nelze prokázat přechod práv se směnečného platebního rozkazu. Aktivní legitimaci k podání exekučního návrhu tak dle Nejvyššího soudu je třeba prokázat listinou vydanou nebo ověřenou státním notářem²³.

Tento svůj názor Nejvyšší soud později blíže rozvedl. V řízení se domáhal nařízení exekuce majitel rektasměnky, který převod práv ze směnečného platebního rozkazu prokazoval smlouvou o převodu směnky. Oprávněný neuspěl u okresního soudu s tím, že svou aktivní legitimaci dostatečně neprokázal. Tuto interpretaci, respektive nepřiléhavou aplikaci shora zmiňovaného názoru Nejvyšší soud korigoval s tím, že mezi práva, která se převádí smlouvou o převodu rektasměnky patří i oprávnění vymáhat plnění ze směnečného platebního rozkazu. Tento převod ovšem nevyplývá přímo z právního předpisu, ovšem věřitel jej musí prokázat listinou vydanou nebo ověřenou státním orgánem nebo notářem. V tomto konkrétním případě postačil notářsky ověřený podpis na smlouvě. V předešlém případě by prokázání aktivní legitimace postačil úředně ověřený rubopis²⁴.

Svůj názor soud následně opakovaně potvrdil: „Ten, kdo svou aktivní legitimaci k odpůrcí žalobě dovozuje z toho, že má vůči dlužníku pohledávku přiznanou vykonatelným směnečným platebním rozkazem, a kdo je osobou odlišnou od osoby, v jejíž prospěch byl směnečný platební rozkaz vydán, musí prokázat, že se stal řádným majitelem směnky, na jejímž základě byl směnečný platební rozkaz vydán. K tomu, aby podle tohoto vykonatelného titulu (vykonatelného směnečného platebního rozkazu) bylo možné nařídit výkon rozhodnutí (exekuci), je navíc třeba, aby věřitel ve vykonávacím (exekučním řízení) převod (přechod) prokázal způsobem uvedeným v § 256 o. s. ř.“²⁵

²¹ Usnesení Nejvyššího soudu 20 Kdo 467/2020 ze dne 29. 7. 2020

²² Tím myslím zejména smysl a účel pověření soudního exekutora pro účely výkonu rozhodnutí ve vykonávacím a nikoli nalézacím řízení.

²³ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 461/2004 ze dne 31. 5. 2005.

²⁴ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 711/2009 ze dne 4. 5. 2011.

²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5368/2017, ze dne 24. 4. 2018.

I tyto názory vyslovené Nejvyšším soudem podporují, byť nepřímou, vyslovené v kapitole 2.3.2, že by měl oprávněný směnku v exekučním řízení dokládat.

2.3.3.2 Pohled Ústavního soudu

Ústavní soud ve svém rozhodnutí ze dne 9. 10. 2012 výslovně uvádí, že: „Procesněprávní vztah, jenž je založen soudním rozhodnutím (například právě směnečným platebním rozkazem) totiž překlene (nikoliv nahradí či zruší) vztah hmotněprávní tím, že účastníkům řízení zcela jasně a jednoznačně stanoví jejich konkrétní subjektivní práva a povinnosti a dodá jim státní autoritu. Důsledkem toho je, že sice oba dva vztahy navzájem koexistují, ale hmotněprávní vztah se nemůže prosadit v důsledku mocenskoprávní povahy veřejných vztahů.“²⁶ Ústavní soud tedy vnímá tuto problematiku v porovnání s praxí Nejvyššího soudu trochu jinak.

Pokud jsem poukázala na různé pohledy Nejvyššího a Ústavního soudu, pak si dovoluji následující poznámku.

Jsem přesvědčena, že pokud je stanovena (nebo není stanovena) povinnost oprávněného k exekučnímu návrhu dokládat směnku, pak by stejná praxe měla být v případě podávání přihlášek. Respektive nedomníám se, že existuje legitimní důvod, aby pravidla byla odlišná. V této souvislosti poukazuji například na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, který dovedl, že: „Za situace, kdy je oprávněnému nárok ze směnky již přiznán vykonatelným směnečným platebním rozkazem, byť v přihlášce pohledávky jako důvod vzniku pohledávky je uvedena směnka, není třeba vedle vykonatelných směnečných platebních rozkazů přikládat k přihlášce pohledávky též originály směnek. Takový závěr podle přesvědčení odvolacího soudu nevyplývá ani z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 6. 2010, sp. zn. 29 Cdo 252/2009, které je veřejnosti přístupné na webových stránkách Nejvyššího soudu“.²⁷

Závěr

Pokud jsem v úvodu této práce stanovila ambici zodpovědět otázku, zda v exekučním řízení je třeba k návrhu třeba přiložit směnku, pak jsem dospěla k závěru že ano, a to z těchto důvodů:

- 1) Povinnost majitele směnku držet, jejím vlastnictvím se prokazovat a po uhrazení ji vydat dlužníku vyplývá nejen z obecných právních předpisů o směnce, ale odpovídá i jejímu smyslu a účelu (viz kapitola 2.2).
- 2) Exekuční titul směnku bez dalšího nenahrazuje (viz judikatura uvedená v předchozích kapitolách).

- 3) Judikatura opakovaně potvrdila nutnost předkládání směnky, a dokonce dovedla, že její neexistence (nebo nepředložení) je důvodem pro zastavení exekuce (viz kapitola 2.3.2).

Jak jsem v textu práce opakovaně uvedla, praxe takový postup ovšem nerespektuje. Pokud není praxí vyžadováno, aby oprávněný automaticky směnku předkládal, pak stejně automatické není vydání směnky povinnému po uhrazení exekuce. To však může mít následující neblahé následky pro povinného:

- 1) Povinný se vystavuje riziku, že zaplacením exekučně vymáhané pohledávky se nezproští směnečného dluhu, pokud v okamžiku placení již oprávněný nebude majitelem směnky. V takovém případě, i přesto, že byla exekuce vymožena (zaplacená) na základě exekučního titulu, nový majitel směnky se může přihlásit o její zaplacení. Může tedy reálně nastat situace, kdy dlužník zaplatí dluh *de facto* dvakrát.
- 2) Povinný se tak ve vybraných případech ochuzuje sám o postižní právo, které má proti dalším osobám, které se na směnku podepsaly před ním (čl. I. § 49 ZSŠ).
- 3) Povinný se ochuzuje o postižní právo vůči avalátovi, za kterého převzal prohlášením nebo ze zákona (čl. I. § 31 odst. 4 ZSŠ) směnečné rukojemství.²⁸

Pokud se v budoucnu praxe změní, a soudní exekutoři, potažmo soudy, či samotní povinní začnou po oprávněných důsledně vyžadovat, aby oprávněný směnku v exekučním řízení předložil, bylo by vhodné, aby se případné rozhodování, jak jsem naznačila v kapitole 2.3.2, svěřilo buď do výlučného rozhodování exekučního soudu, nebo aby případně došlo k takové legislativní změně, která by rozsah pravomocí soudního exekutora k rozhodnutí například o směnečných kauzálních námitkách rozšířila.

Nadto by bylo žádoucí, aby se ustálila a sjednotila rozhodovací a výkladová praxe. Jak jsem již uvedla, optikou citovaného rozhodnutí Ústavního soudu v kapitole 2.3.3.2 nehovoří přímo o nahrazení, nicméně akcentuje pozici exekučního titulu. Vrchní soud v Olomouci naopak zastává názor, že vykonatelný exekuční titul směnku nahrazuje (míněno v tom smyslu, že k prokázání aktivní legitimace není třeba fyzicky směnku dokládat). Trochu jiný názor však zastává Nejvyšší soud, jak jsem již naznačila v kapitole 2.3.3.1. Takový stav považuji za nežádoucí a oslabující právní jistotu účastníků řízení.

²⁶ Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 3544/10 ze dne 9. 10. 2012.

²⁷ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 13 VSOL 67/2015 ze dne 15. 9. 2015.

²⁸ <https://advokatnidenik.cz/2019/06/29/popirani-pohledavek-ze-smenek-v-insolvennim-řízení-a-bremeno-tvrzení-a-dukazni-v-incidenčních-sporech/>

ABSTRACTS

**JUDr. Michael Zvára, Ph.D.,
LL.M.**

Imposition of a duty to clear the auctioned property according to § 336ja par. 5 of the Civil Procedure Code in cases when only a minority co-ownership share on this property was auctioned

The article deals with a question whether it is possible in the ruling on granting the knocking-down to impose the debtor with a duty to clear the auctioned real estate in cases when only a minority co-ownership share on this property was auctioned. This article critically evaluates the ruling of the Regional Court in Prague of 8th January 2020, ref. no. 20 Co 414/2019, according to which it is not possible in these cases to impose the duty to clear the auctioned real estate. The article's argument supported by the contemporary jurisprudence states that it is possible to impose this duty regardless of whether it is minority or majority share that is auctioned.

JUDr. Jan Nemanský

Is the "sine obligo" clause becoming futile?

This paper is about the problematics of exclusion of the endorser's liability to the endorsee in cases when endorsee can't achieve the satisfaction of the bill receivable from the drawee. This situation is dealt with especially with regard to the jurisprudence containing an interpretation admitting the possibility of the exoneration clause placed outside the bill of exchange.

JUDr. Katarína Maisnerová

To the creditor's duty to present the bill of exchange in the execution proceedings

There is quite a number of execution titles that can be enforced in the execution proceedings. Execution proceedings based on the bill of exchange obligation have a lot of specific problems and practical challenges. One of them is a question whether the creditor is obliged to present the original bill of exchange together with the motion to commence execution proceedings. This article in detail addresses the theoretical issues and practical consequences of existing legal practice.

JUDr. Renáta Šínová, Ph.D.

About the new legislation on the so-called protected account

The article is about the new legislation on the protected account that was embedded in the Czech legislation with the effect from the 1st July 2021. Protected account is a banking account of the debtor that is supposed to allow him to use a cashless payment system regardless of the ongoing execution of his property. This article in detail analyzes the legislation on the protected account taking into account also the balance of the rights protection of involved subjects (creditors, as well as the debtors) and points out new legal obligations of financial institutions.

EDITORIAL	3	Mgr. Pavel Tintěra
INTERVIEW	7	Interview with JUDr. Pavel Blažek
ARTICLES	10	Imposition of a duty to clear the auctioned property according to § 336ja par. 5 of the Civil Procedure Code in cases when only a minority co-ownership share on this property was auctioned JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.
	16	Is the "sine obligo" clause becoming futile? JUDr. Jan Nemanský
	22	To the creditor's duty to present the bill of exchange in the execution proceedings JUDr. Katarína Maisnerová
	27	About the new legislation on the so-called protected account JUDr. Renáta Šínová, Ph.D.

CONTENTS

JURISPRUDENCE	34	From the Constitutional Court decisions Section prepared by JUDr. Lenka Pekařová
	36	Court rulings on executions Section prepared by Mgr. David Hozman
FROM HISTORY	47	It happened... JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
NEWS FROM CHAMBER	50	From the presidium meetings of the National Chamber of Judicial Officers of the Czech Republic Mgr. Petr Prokop Ustohal
	52	Financial aid to Ukraine

Komorní listy

Čtyřicáté deváté číslo
www.ekcr.cz

vzor citace

PŘÍJMENÍ J. Název článku. Komorní listy. 02/2017. Praha: Exekutorská komora ČR, 2017, s. xxx. MK ČR E 19153

redakční rada

prof. dr. Armanas Abramavičius (Litevská republika)
JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
JUDr. Stanislava Kolesárová (Slovenská republika)
prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
Mgr. Jan Mlynarčík
Mgr. Petr Sprinz, Ph.D., LL.M.
Mgr. Pavel Tintěra
Mgr. Ing. Antonín Toman
Mgr. Petr Prokop Ustohal

redakce

Silvie Kratochvílová

adresa redakce

Exekutorská komora České republiky
IČ: 709 40 517
Komorní listy, Na Pankráci 1062/58, 140 00 Praha 4

kontakt

Tel.: + 420 210 311 000
e-mail: redakce@ekcr.cz

překlad

Mgr. Libor Vaculík

tisk

Serifa®

Zdarma

Náklad 800 ks

Vychází čtvrtletně

Datum vydání 31. 3. 2022

MK ČR E 19153

Registrace Ministerstva kultury ČR

ISSN 1805-1081 (print), ISSN 1805-109X (on line)

Komorní listy (print i on-line) jsou zapsány na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice.

Publikování, pořizování kopií tohoto časopisu a jejich šíření třetí osobou je bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů či vydavatele zakázáno. Zakázáno je též publikování, pořizování kopií jednotlivých článků a jejich šíření třetí osobou bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů a autora příslušného textu. Uvedené se vztahuje na tištěnou i elektronickou verzi časopisu.

Komorní listy

produkuje, vydává a distribuuje

Exekutorská komora České republiky

Tyto činnosti zajišťuje společnost Wolters Kluwer ČR, a. s., U nákladového nádraží 10, 130 00 Praha 3.

Wolters Kluwer

www.wolterskluwer.cz

Odpovědná redaktorka: PhDr. Mgr. Marie Novotná
(marie.novotna@wolterskluwer.com)

Časopis je dostupný také v ASPI.

